Eerste deelgang. — N° 19. Zaterdag, 14 Mei

ABONNEMENT :

Men schrijft in te Tongeren Drukkerij COLLÉE.

Abonnementsprijs fr. 7.50

Alle toezendingen van geld, brieven en aankondigingen moeten franco gedaan worden aan den uitgever, Groote Markt, 37-39, Tongeren.

Telefoon 12

Postcheks rekenning n° 3923.

15 centiemen het nummer.

DE POSTRIJDER

DER PROVINCIE LIMBURG

AANKONDIGINGEN :

Voor de aankondigingen [illegible] provinciën Limburg en Li[illegible] men zich uitsluitend tot de [illegible] *Havas*, 8, Place des Martyrs [illegible] SEL ; 8, Place de la Bourse, [illegible] en 6, Bream's Buildings, LO[illegible] E. C. 4.

TONGEREN, 14 MEI 1921.

BERICHT.

Binnen enkele dagen zullen wij eene postkwitantie laten aanbieden bij onze geabonneerden, die hun abonnement voor 1921 nog niet betaald hebben.

Daar de postboden het kwijtbriefje slechts een enkele maal ten huize aanbieden, verzoeken wij DRINGEND *onze geabonneerden hunne maatregelen te nemen opdat het kwijtschrift bij de eerste aanbieding zou betaald worden. Aldus zullen zij ons veel tijd en nutteloose onkosten sparen.*

SINXEN.

Morgen Zondag, jubelt de Katholieke wereld. De Kerk getooid in haar beste feestgewaad, juicht en dankt ! — dank den Heer voor de overgroote weldaad van den afdalenden Geest.

Sinxen ! O ! een dag vol van rijke herinneringen aan Godes liefdegewrochten aan het arm zalige menschdom !

De heilige Geest daalt neer en bezielt twaalf onwetenden, en sterkt twaalf kleinmoedige en onmachtige lieden en maakt ze tot wereldveroveraars — om een rijk te stichten vol glanzend van het Goddelijk licht der eeuwige Waarheid, vol tintelend van 't goddelijk leven der eeuwige liefdebron.

Wij herdenken de afkondiging der nieuwe wet ; — van eenen Hemelschen Vader die wil bemind worden van alle kinderen — de menschen ; en die maar ééne ware kinderlijke getrouwheid herkent namelijk deze welke zich uit in de wederzijdsche broederliefde !

Wij herdenken de voltooiiing van het grootsche verlossingswerk, de nooit uitputbare genadebron aan de menschwording van het Eeuwige Woord ontvloten.

Wij herdenken de onschatbare gave welke wij ontvingen ; het verlichtend en zaligmakend geloof is ons nooit genoeg gewaardeerd lidmaatschap der Kerke. Heden vieren wij de stichting, het ontstaan der Christus-Kerke, welke met kwisige band het kostbaar bloed, dat uit de zijde van haren goddelijken Bruidegom uitborrelt, overal rondsproeit en de vruchteloose wereld verlevendigt en doet groeien en doet vruchten opbrengen, vruchten van heiligheid en van hemelsche zuiverheid, vruchten van ware beschaving en zedelijkheid, vruchten van veredeling en opheffing van 't diep gevallen menschzijn — onder het warme licht van 's Geestes liefdevuur, die heden neerdaalde. Christenen heden gefeest ! de Heilige Geest dale ook heden in onze harten en geesten. Het hemelsche Liefdevuur kome ook onze innigste verruchtingen tot onzen Schepper en Zaligmaker ontsteken — het hemelsch Licht kome ook onze geesten verlichten — versterken — dat licht, dat als eene stralende zon op heden ter wereld daalde.

O ! kende de wereld het geluk, dat de Geest van heden haar bracht, dan zou zij ook juichen met de Christen Bruid — de Roomsche Kerke ! Kende de wereld de onschatbare gave van Godes liefdewerk, dat in die Christus Kerk de blijvende bron blijft waar wij ons leven uit putten — dat ons bezielt met dat zalvend geloof, die troostende hoop, die immer stijgende liefde, die onze zielen doordringt en doet opklapwieken in 't zicht van 't eeuwige Vaderland, van Hem die eens ons eeuwig, oneindig, onverliesbaar geluk moet uitmaken ! Dat geve de Geest van heden !

De Vrouwen en de Provinciekiezing.

MM. Colaert, Levie, Mabille, De Bue, Harmignie en Pussemier, katholieke volksvertegguwoordigers, hebben een wetsvoorstel neergelegd, luidend als volgt : *Eenig artikel.* — Zijn kiezer voor de provincie zij, die, zonder onderscheid van kunne, op de kiezerslijsten voor de gemeenteraden zijn ingeschreven.

In de *toelichting* verklaart M Pussemier, namens de onderteekenaars, dat uit de gemeentekiezingen van 24 April 1921 duidelijk blijkt dat de kiesrechten, tot nu toe aan de vrouw toegekend, zonder verwijl dienen uitgebreid te worden.

« Uit het feit, dat het getal niet ingevulde of ongeldige stembrieven, op 24 April neergelegd in de stembussen der stembureelen, nagenoeg gelijk staat met dit van vroeger, alsmede uit het feit, dat de stemverrichtingen zonder bezwaar zijn afgeloopen en over het algemeen eindigden op het gestelde uur, blijkt dat de vrouwen evengoed vertrouwd waren met de techniek der kiesverrichtingen als de mannen.

« De gemeenteraadverkiezingen hebben bewezen dat de politieke opleiding der vrouw voltrokken is. Het kon niet anders, in ons land wordt de politieke strijd sedert lang zoo hevig gevoerd dat de weergalm daarvan noodzakelijkerwijze tot in de gezinnen moest doordringen, en dat de vrouw op die wijze zich vertrouwd moest maken met de kennis en de plichten, die haar zijn opgelegd als lid eener natie, welke het beheer der gemeenschappelijke belangen aan lasthebbers opdraagt. »

Verscherping van de leerplicht.

Door minister Destrée werd een wetsontwerp ingediend dat een dubbel doel heeft : vereenvoudiging van het toezicht en verzwaring der strafbepalingen der wet op den leerplicht

De voorgestelde verbeteringen zijn de volgende : de kantonale opzieners zullen voortaan bij het aanteekenen der lijsten van afwezige leerlingen bijgestaan worden : a) door de gemeentebesturen welke een lokaal te hunner beschikking moeten stellen en welker personeel hen behulpzaam moeten zijn ; b) door de hoofden der aan staatstoezicht onderworpen lagere scholen en der andere van de openbare machten afhangende scholen of door hun gemachtigde ; c) door de onderwijzers der aan Staatstoezicht onderworpen lagere scholen, wier hulp desnoods mag ingeroepen worden niet enkel voor het aanteekenen der lijsten, maar ook voor het daarop volgend werk van administratieven aard.

Verder zal de plaatselijke policie gelast worden de ouders op te zoeken welke niet konden bereikt worden door de aanmaning van den kantonalen opziener.

De toezelaten afwezigheid gedurende drie halve schooldagen per maand word afgeschaft.

De schoolhoofden moeten de lijst der onregelmatige leerlingen aan den kantonalen opziener sturen niet om de twee maanden, maar twee maal per maand.

De straffen dienen verscherpt. Het is gebleken dat het aanplakken onbeduidig is, ja, dat het publiek er den draak mee steekt.

Als strafbepalingen dienen aangenomen : de policiestraffen, d. w. z. de geldboeten wegens overtreding (1 tot 25 fr.) en de hechtenis wegens overtreding (1 tot 7 dagen).

Afschaffing van het ministerie van bevoorrading.

MM. Maenhaut, R. de Kerkhove d'Exserde, Edm. Duysters, Raemdonck Gendebien en P. David hebben het volgende wetsontwerp neergelegd :

« Het departement van bevoorrading van het ministerie van nijverheid en arbeid wordt afgeschaft, vanaf 31 December 1921. »

De heer Maenhaut zegt in de toelichting van zijn wetsvoorstel :

Het ministerie van bevoorrading werd, bij den terugkeer van de regeering, bij koninklijk besluit ingericht. Op dit oogenblik was hier, zooals elders, zulk een ministerie onontbeerlijk. Ook heeft het een zekeren tijd lang groote diensten bewezen. Doch sinds eenigen tijd doet minister Wauters geene bevoorrading meer, maar drijft hij onbewimpelden koophandel, invoerhandel en uitvoerhandel, daarbij gevoegd een onwettige en onuitstaanbare concurrentie.

De afzet in Frankrijk en in Holland van zekere stocks, zooals boter en granen, laat ons, inderdaad, toe te zeggen, dat in het ministerie van bevoorrading handel wordt gedreven met het geld van de belastingbetalers. Man kan zeggen een schadelijken handel, daar sommige produkten, namelijk de boter, die aan hooge prijzen werd aangekocht en in grooter hoeveelheid dan noodig is voor de behoefte der bevolking, thans met verlies moeten afgezet worden.

Hetgeen wij beweren blijkt uit de eigen verklaringen van den minister, uit zijne antwoorden op de vragen in de Kamer gesteld. Er is verlies op al de waren door het Departement van Bevoorrading aangekocht : op de boter, op het vleesch, op het brood, op de suiker. In de buitengewone algemeene begrooting voor 1921 wordt dit verlies erkend.

De buitengewone algemeene begrooting voor de twaalf Departementen bedraagt in uitgaven de som van 3. 127.695.765 frank.

Welnu, de twee derden van dit verschrikkelijk totaal, noch min noch meer worden opgeslorpt door het ministerie van den heer Wauters, te weten : 2,014.564,000 frank, en deze som wordt bijna uitsluitend besteed aan de bevoorrading, namelijk : 1,976.074,000 frank, of ongeveer 2 milliard voor 1921.

Wij weten niet en zullen wellicht nooit weten hoeveel de verkoop van uitheemschen inlandsch graan, boter, melk, en bevrozen vleesch heeft opgebracht.

De broodpolitiek van het ministerie van bevoorrading kost maandelijks 25 tot 30 miljoen aan de belastingbetalers, doch wat kost hun de boterpolitiek niet, de handel in bevrozen vleesch, enz ?

Wat kost aan de schatplichtigen de inrichting van zijne groote magazijnen, die oprechte staatsbazars zijn ? Voor wedden, vergoedingen, materieel, huur, reis- en verblijfkosten, enz : 2.720.000 fr. De algemeene kosten der vier onderscheiden diensten van bevoorrading komen op 18.144,000 fr., de bestuurskosten van het ministerie zelf (gewoon budjet) en allerlei staartjes niet inbegrepen !

In de buitengewone begrooting voor 1921 zijn voor aankoop van 5 miljoen kilos boter tegen 15 fr, 75 miljoen geboekt, en voor verdichte en verdampte melk 5 miljoen. Welnu, de boter van de bevoorrading wordt heden aan 10 fr. per kilo verkocht, dus met een verlies van 5 fr per kilo !

Eenige woorden over het vervaardigen van het nationaal kostuum en het nationaal schoisel : Vervaardiging van kostumen ongeveer 100,000 stuks. — Wollen stoffen, 4.000,000 fr. ; voedering en toebehooren, 2.500,000 fr. ; fabricatie der stoffen 1,700.000 fr. ; vervaardigen van de kostuums, 3.500,000 fr ; onvoorzien, 600,000 frank ; te zamen 12.300,000 fr

Hoeveel kostuums werden reeds verkocht ? Nationaal schoisel : 15,000 000. Twaalf duizend vijf honderd stukken leder aan 40 fr. het kilogram en 50,000 kilogram ongelooid leder aan 3 fr. het kilogram : 1.500.000 fr ; waaruit men gehaald hebben : 300 000 kilogram gefabrikeerd leder op voet van 10 frank : 3.000.000 fr. ; vervaardigen van 400 000 paar schoenen aan 30 fr. : 12,000,000 frank.

Hoeveel schoenen werden verkocht ? Er werd gezegd dat de nationale schoen tot nog toe *niet* vervaardigd is geworden.

Wij hopen dat de achtbare minister van financiën, die plechtig verklaarde, toen hij de eerste maal als minister optrad, dat hij enkel in volstrekt noodzakelijke en onvermijdelijke uitgaven zou toestemmen, het met ons zal eens zijn, om dien toestand te doen ophouden, en ten spoedigste eene instelling af te schaffen die in England, in Frankrijk, in Holland niet meer bestaat. In meest al de landen is de granhandel vrij.

Waarom te onzent een dienst in stand houden, eertijds, zijn nut kon hebben, maar die tegenwoordig schadelijk en noodlottig is voor het land, daar men er elken dag millioenen bij verliest. Waarom ? Wij weten het niet. Al degenen die belang stellen in de welvaart van het land en het gezonde beheer der Staatsgelden, vragen de afschaffing van het ministerie van bevoorrading en het herstel van de handelsvrijheid.

DE SENAAT

Dinsdag begon in den Senaat de bespreking over het wetsontwerp betreffende den 8 urenwerkdag. M. DUPRET, verslaggever, lichtte het wetsontwerp toe, dat door M. CASSIERS bestreden werd. Men hoorde vervolgens M. LEKEU, die de spoedige stemming van het wetsontwerp eischte.

Daarop werd de bespreking onderbroken, om M. JASPAR, minister van buitenlandsche zaken, toe te laten de zelfde VERKLARING te doen, die hij in de Kamer afgelegd had.

M. DE FAVEREAU, voorzitter, bracht, te midden eener geestdriftige ovatie, hulde aan de Belgische afgevaardigden ter Konferencie van Londen.

Woensdag werd de bespreking over den 8 uren werkdag in de Hooge Vergadering voortgezet.

Mgr Keesen sprak ten voordeele van het wetsontwerp, doch met dezen verstande, dat slechts zijnen steun geeft aan de wijzigingen die door de regeering voorgesteld zijn.

KAMER.

Dinsdag werd in de Kamer de bespreking hernomen over de herziening van art. 26 der Grondwet. De kwestie betreffende het referendum werd naar de Kommissie der Herziening verzonden.

In den loop der zitting heeft M. Jasper minister van Buitenlandsche Zaken, de volgende verklaringen nopens de Konferentie van Londen afgelegd.

De konferentie van Londen, zegde de minister, duurde zes dagen en behandelde de vraag, welke houding de geallieerden zouden aannemen tegenover Duitschland, wegens de zes niet uitvoering van het Verdrag van Versailles. De minister gaat de voornaamste punten na. Eerst de ontwapening, die een maatregel is tot voorbereiding van een ontwapening in alle landen.

Spreker herinnert hoe de Duitschers deze bepaling ontwijken door het inrichten van nieuwe roed gewapende groepen die onder een anderen naam toch een leger vormen.

Een tweede punt is de uitlevering der oorlogsmisdadigers. Uit menschlievendheid stonden de geallieerden toe, dat Duitschland, bij wijze van proefneming, zelf de oorlogsmisdadigers zou vonnissen. In Mei 1920 gaf men een lijst van 50 schuldigen, waarbij 15 die in België hun misdaad bedreven hadden. Nog geen enkel hunner is voor de rechtbank verschenen.

De vele wetuwen en weezen van Dinant, Rossignol, Leuven, figuren als Gabrielle Petit en zoo veel anderen vragen dat het uur van recht zou slaan (Toej.)

De minister vat het derde punt aan : de schadevergoeding.

Ook op dit gebied kwam Duitschland aan zijn verplichtingen te kort.

De minister handelt over de Duitsche voorstellen, over de redevoeringen, waarin men zelfs de verantwoordelijkheid voor den oorlog afwees, een stemming die den geest der Geallieerden verbiteren moet.

De minister verklaart dan nader het te Londen opgesteld ontwerp.

Het ontwerp is nauw verbonden met Duitschland's voorspoed. De basis der betaling is de toenemende welvaart.

Het ontwerp is rechtvaardig en eerlijk. Het blijft in de sleer van de mogelijkheid tot verwezenlijking.

België behoud zijn prioriteit. De Geallieerden zijn eensgezind en solidair.

Wat zou er van Europa's veiligheid worden, zoo de politiek der Entente schiphreuk leed ? Als België de taak vervult eens te blijven met de Entente, bewijst het reeds een grooten dienst aan Europa. (Toej.).

Spreker heeft te vergeeft het nieuwe Duitschland gezocht.

Om ons land weer bloeiend te krijgen en voorspoedig, zooals het vóór den oorlog was, wordt er flinkheid vereischt. (Langd. toej.).

Duitschland krijgt nog een laatste kans.

Ik wensch dat Duitschland de kans grijpt. (Toejuiching).

Ik hoop, dat als we 48 uren verder zijn, wij de verzekering zullen hebben, dat herstel zal worden gedaan.

Niemand denkt lichtzinnig aan de bezetting van de Roehr ; niemand wensch geweld. Wij zijn een vreedzaam volk.

In den oorlog had België een prachtige houding. Zijn toestand sy het herstel nu is van hooge adelijke waarde. Wij willen geen geweld, maar hardnekkig vragen we ons recht.

(De Kamer brengt spreker een ovatie.)

De Voorzitter dankt in naam der Kamer de hh Jasper en Theunis voor hun flinke en taktvolle houding. (Langdurige toej.)

Woensdag besprak de Kamer het voorstel van M Maenhout : afschaffing van het Ministerie van Bevoorrading.

De socialisten verzetten zich op hevige wijze tegen dit voorstel, doch ten slotte wordt toch de in overweging gestemd, en het voorstel wordt naar de bevoegde commissie verzonden.

Zonder bespreking wordt het wetsvoorstel van M Colaert en Consorten in overweging genomen, waarbij het Vrouwenstemrecht tot de proviciale kiezingen uitgebreid wordt.

Verzonden naar de Afdeelingen.

Het overige der zitting wordt besteed aan de bespreking over het wetsontwerp waarbij de voorwaarden vastgesteld worden, waaronder de kinderen, wier ouders gedurende den oorlog geen huwelijk konden aangaan wegens den militairen dienst, de wegvoering of de gevangenhouding van den vader en wegens dezes overlijden, kunnen gewettigd worden. Op voorstel van M. Max (lib. wordt deze wet ook toepasselijk gemaakt op de kinderen geboren tusschen 1 Augustus 1913 en 1 Augustus 1914.

Dit wetsontwerp wordt vervolgens aangenomen.

BUITENLAND.

Nederland.

Een zonderling raadslid.

Bij de gemeentekiezingen te Amsterdam is een gekend bedelaar eene beroemdheid van de stad, door de partij der jonge anarchisten tot gemeenteraadslid verkozen, als protest tegen de verplichtende stemming. Daar de kiezing regelmatig geschiedde, zal de bedelaar zitting nemen in den raad 't Heeft de policie toch niet belet den kerel aan te houden voor openbare dronkenschap.

Frankrijk.

De Spaansche griep.

De griep heerscht op schrikwekkende wijze in verschillende Fransche gewesten, en vooral de kazernen worden er erg door geteisterd

Te Bordeaux, moesten 300 soldaten naar het gasthuis overgebracht worden, en te Montpellier zijn er 240 in behandeling. Te Troyes heeft men een 300al gevallen aangestipt en acht sterften. In het gasthuis van Versailles bevinden zich 250 griepzieken, waarvan er 84 op een enkelen dag aangebracht werden. Men heeft twee gevallen met doodelijken afloop bestatigd te Dijon, en te Grenoble 165 gevallen, waarbij zes sterften. In het gasthuis van Tarbes werd het getal aangetasten door griep met 90 vermeerderd, waarvan er zeven overleden zijn.

Een jeugdig vadermoorder.

Te Moyenneville, nabij Rijsel, is een schrikkelijk drama gebeurd. De landbouwer Alcide Mercier, 58 jaar oud, had zijn zoon Paul berispt en wilde hem met eene bijl slaan. Zijn andere zoon, Karel, 15 jaar oud, greep een geweer en schoot naar zijn vader. Deze werd in het hoofd getroffen en bleef op den slag dood. De knaap heeft zich gevangen gegeven. Hij werd te Atrecht opgesloten.

Duitschland.

Echtscheidingen.

De statistiek der gemeente Berlijn over den burgerlijken stand bewijst dat het aantal echtscheidingen zeer toeneemt. In 1910 werden onthonden 1967 huwelijken ; in 1916 — tijdens den oorlog — 1185 ; in 1919, 2269. En in 1920 zal dit cijfer stellig tot 3500 gestegen zijn. Het aantal echtscheidingen bedraagt in de hoofdstad thans 12 t. h. van het aantal huwelijken.

Bij de rechtbanken heeft men thans speciale kamers voor echtscheidingen moeten inrichten. Een voorzitter van een dezer kamers heeft verklaard, dat de oorlog de schuld is aan deze toeneming van echtelijke oneenigheid. Man en vrouw zijn vaak vervreemd van elkaar. De man is te veel gewoon geraakt aan 'n onafhankelijk vrij leven. Erger is echter, dat de schuld vaker te zoeken is bij de vrouw d[illegible] man die in de loopgraven was

Een troost : in vijftig procent va[illegible] ontbonden huwelijken waren geen k[illegible]

De dwangmaatregele[illegible] tegen Duitsc[illegible]

Een verklaring van Maximilian[illegible]

De bekende Duitsche publicist M[illegible] Harden had een onderhoud met de[illegible] gever van de « World » « De Duitsc[illegible] Harden, zijn dwaas één dag te late[illegible] zonder het ultimatum te aanvaarden, op den boord van den afgrond en aa[illegible] van de eenige mogelijkheid tot re[illegible] bruik te maken en « ja » te antwoord[illegible] te voorkomen dat de zoodoende de bezetting van het R[illegible] te voorkomen ».

De Vereenigde Staten willen dat Du[illegible] zou toegeven.

De Engelsche pers verneemt uit [illegible] dat de Amerikaansche regeering he[illegible] den, door Duitschland, zonder vo[illegible] van de voorwaarden der Geallieerde[illegible] het herstel wenscht en trouwens ge[illegible] oplossing van dit huidig zoo scher[illegible] vraagstuk ziet. Men meent uit dit [illegible] mogen besluiten, dat de Vereenigde-S[illegible] volkomen eens zijn met de Geallieerd[illegible] de voorgenomen bezetting van het R[illegible] goedkeuren.

Zal Amerika mee oprukken [illegible] Roergebied.

De «New York Herald» verneemt [illegible] hington :

Het is best mogelijk, dat de Amer[illegible] regeering aan hare troepen bevel zal [illegible] deelneming aan de bezetting van he[illegible] bied. De regeering heeft immers het [illegible] dus te baudelen, zoolang de motie K[illegible] aanvaard en dit zal nog wel heel wat [illegible]

Amerika en de oorlogsschuld der Ge[illegible]

Volgens den berichtgever van [illegible] News » in de Vereenigde-Staten staat [illegible] vast dat zekere Amerikaansche mi[illegible] verwietigting der oorlogsschuld van [illegible] lieerden in Engeland en Amerika, [illegible] door Chamberlain werk voorgesteld [illegible] eenige middel beschouwen om een [illegible] stellen aan den budjetten toestand.

Als Duits land niet aanneem[illegible]

Als Duitschland het ultimatum verw[illegible] zal het nieuws aanstonds te Parijs en [illegible] hoofdsteden der verbonden landen ge[illegible] Het bevel aan de troepen om vooruit [illegible] zal eerst in den dag kunnen gegeven [illegible] de uitvoering ervan zou dan ma[illegible] Zaterdag geschieden. 't Valt nu te [illegible] Engeland onmiddellijk aan zijne vi[illegible] zal geven de Duitsche havens te beze[illegible]

Indien de Duitschers aannemen, [illegible] Fransche troepen, die nu vóór den Ro[illegible] er blijven tot dat Duitschland voldo[illegible] aan de voorwaarden aangaande de [illegible] ning, het oordeelen der plichtigen e[illegible] de waarborgskommissie in werking [illegible] treden.

Duitschland aanvaard het Ultimat[illegible]

De verklaring in den Rijksdag

De nieuwe regeering verscheen dinsd[illegible] te 9 uur voor den Rijksdag. Onmidd[illegible] de opening der zitting deed de heer [illegible] nieuwe kanselier, leiding van de verkl[illegible] treffende het ultimatum der geallieerd[illegible]

« Tijdens de lange besprekingen [illegible] samenstelling der nieuwe regeering [illegible] gen, zegde hij, hebt gij uwe meeni[illegible] richte van den inhoud en de bala[illegible] gevormd. Waar ons enkel nog ee[illegible] overblijven om te antwoorden, ben ik [illegible] u te vertoeken uw meening door ee[illegible] delijk besluit uit te drukken. Er b[illegible] aan de mogelijkheid meer over dan [illegible] matum te aanvaarden of te verwe[illegible] overwinnaar heeft er alsdus over bes[illegible] aanvaarding beteekent dat wij verk[illegible] reid te zijn, door harden arbeid, de z[illegible] ten te dragen welke van ons ieder ja[illegible] worden gevergd.

De verwerping zou het aan bande[illegible]

53

DE

Veroordeelde Moeder

DOOR

JULES MARY

(VERVOLG).

VI

Herhaalde malen was zij afwezig zonder reden, bleef zij langen tijd buiten de Cendrière, terwijl Joaillet vruchteloos poogde te vinden wat haar weerhouden kon, dikwijls zeer laat, ver van de pachthoeve.

Vrees maakte zich opnieuw van hem meester.

Hij wilde eene uitlegging hebben.

Zij weos al de vragen van de hand welke hij haar deed, en daar hij aandrong, zeer misnoegd, hare aandacht roepend op hare aarzelingen en op de onrust welke hij dikwijls uitstond, zegde zij hem, met een zoeten glimlach.

— Wat veest gij van mij, mijn vriend ? Ja, het is waar, ik verberg u iets, doch hebt gij dan geen batrouwen in uwe vrouw ?

— Moet gij geheimen voor mij hebben ?

— Het geheim dat ik u verberg is het mijne niet. Ik ben niet vrij het u te verklaren.

— En indien ik het vernam bij verrassing ?

— Dit zou een ongeluk wezen, zegde zij plotseling ernstig geworden.

Joaillet antwoordde niet. Het was niet omdat hij eergeen lust toe had, maar hij was overtuigd dat hij van Siméonne niets vernemen zou. Hij rekende derhalve slechts op zich zelven en op het toeval om ingelicht te worden.

Siméonne, zoo lustig en zoo koppig als Josillet vermoedde dezes waakzaamheid en hield een oog in 't zeil.

Gedurende meer dan veertien dagen, verliet zij het pachthof slechts om zich bezig te houden met veldarbeid, en daar heur echtgenoot haar bijna altoos vergezelde, verwijderde zij zich niet.

Stilaan deed Josillet alsof hij dit tusschengeval vergeten was.

Een andar smartelijk familiedrama zou in de Cendrière voorvallen en hem zijne bekommeringen doen vergeten.

Zekeren nacht sprong Maria plotseling op.

Bertha, hare dochter, bij haar ingeslapen, in haar beddeken, bewoog zich onrustig en klaagde. Zij leed een weinig aan koorts. Zij vroeg te drinken.

Maria, ontsteld, wilde zich niet terug te slapen leggen. Het tweede gedeelde van den nacht was echter kalmer. Het kind viel opnieuw in slaap en hoestte enkelijk nog eenige malen.

's Anderdaags was Bertha glimlachend en vroolijk zooals naar gewoonte en speelde op de binnenplaats der pachthoeve.

Maria aanschouwde haar aan in het venster, gelukkig over deze ongestoorde uitgelatenheid der eerste jaren.

's Avonds, legde Bertha zich te slapen, evenals daags te voren, met een wei ig koorts, eenigszins ongesteld. Zij sliep zachtjes in, maar gedurende haren slaap werd hare adembaling eensklaps pijnlijk en luidruchtig.

Zij hoestte dikwijls, en haar hoest liet een buitengewoon geluid hooren.

Haar aangezicht was rood, haar vel brandend heet, hare stem heesch. Zij schoot nu en dan plotseling wakker, bewoog zich onophoudelijk, beklaagde zich dikwijls over eene soort van pijnlijke samentrekking in de keel.

Maria waakte opnieuw. Hare moederlijke liefde deed haar een ongeluk voorzien ; iets zegde haar dat deze verkoudheid iets buitengewoons was ; het kwam haar voor alsof zij er de beteekenis in ontdekte toebehoorend aan eene andere ziekte.

Daar deze kenteekens weldra verdwenen, stelde zij zich gerust. De kalmte keerde allengskens weer. De slaap van Bertha was regelmatiger, hare adembaling vrijer, de klank van haren hoest natuurlijk, en, 's morgens, ontwaakte het kind opgeruimd, verkwikt, gelijk den vorigen dag.

Eenige uren later bemerkten Maria en Jeroom bij haar eene zonderlinge gejaagheid. De wangen waren rood ; de pols klopte geweldig ; de hoest was heesch ; de adembaling belemmerd, en 's avonds, was Bertha nauweluks ingeslapen, als eene hevige aanval van koorts haar wakker schudde.

Maria werd zeer bleek.

Jeroom, die las, scheen zelf ongerust, doch deed al wat hij kon om zijne jonge vrouw gerust te stellen.

Beiden waren opgestaan en zaten gebogen over het beddeken waarin het kleine meisje zich bewoog.

Zij waren alleen in hunne kamer ; eene lamp bescheen met een twijfelachtig licht het gelaat van het kind en wierp er eene blauwe tint op.

De adembaling van Bertha was plotseling piepend, luitend geworden en zeer hol ; de bevangenheid was pijnlijk ; de arme hals alsof zij eene soort van verwurging hadde gevoeld.

Hare levendige oogen aanschouwden Jeroom en Maria met een doodelijken angst ; haar aangezicht was gezwollen ; de pols, gejaagd ; de stem heescher dan de vorige dagen ; de hoest zenuwachtig en luidruchtig.

Maria bezag Jeroom met afschrik.

En zij murmelde, zeer bevreesd :

— Mijn God, indien het de kroep ware !...

Jeroom, diep ontsteld, antwoordde niet.

Sedert het vertrek van Madelor was er geen dokter meer in de streek. Men moest naar Mouzon gaan of naar Médières. Jeroom deed een rijtuig gereed maken, en nam den trein te Monthermé. In den morgen gelukte hij er in dokter le Bailly te vinden. Het kostte hem groote moeite hem over te halen naar de Cendrière te komen. Op dit oogenblik beerschte er, te Médières en te Charleville, eene besmetting van pokken die zijne aanwezigheid vereischte.

Eindelijk stemde hij toe.

Zij kwamen 's avonds in het dorp van Haut-Buté aan.

Zoohaast hij het kind had gezien, mompelde Le Bailly :

— Het is de kroep. Tweede tijdperk.

De aanvallen waren voortdurend in kracht en in snelheid aangegroeid. De bevangenheid was tot den hoogsten graad geklommen. Het geluit der ademnaling deed zich hooren door gansch het huis.

Op het oogenblik dat dokter le Bailly haar zag, was Bertha eenen aanval ten prooi. Zij bewoog zich op eene schrikkelijke manier. Haar gelaat was doorschijnend geworden, hare lippen purperkleurig. Gansch het aangezicht was met zweet bedekt en de pols begon zeer zwak te worden.

Le Bailly schudde met het hoofd.

— Dokter, zegde Maria, mijn dochterken bevindt zich in geen gevaar, is 't niet ?

— Neen, neen, zij zal er doorkomen.

— Verberg mij niets. Is het de kroep ?

— Ja. Zij is zeer hevig er van aangetast.

— Men zou zeggen dat mijne vragen u in verlegenheid brengen, dokter ! merkte zij bevreesd aan.

— Neen, beste dame. Met aanhoudende zorgen, eene onpassendheid van ieder oogenblik, zult gij uw kind redden.

Maria aanschouwde hem met afgrijzen.

Le Bailly had zich aan den lessenaar van Jeroom neergezet, hal een recept geschreven en zocht naar zijnen hoed om te vertrekken.

Maria nam hem bij de handen.

— Gij moogt ons alzoo niet verlaten.

— Waarom.

— Omdat gij moet hier blijven om mijn kind te verzorgen.

— Dit is onmogelijk ; overweeg goed, madame.

— Maar wat wilt gij dat ik doe, wat wilt gij dat mijn echtgenoot doe om ons kind te redden, als gij ons verlaat ?

— Ik ben hier thans hoegenaamd niet noodig. Ik kan u niets anders opleggen dan hetgeen ik heb voorgeschreven. De ziekte zal haren loop volgen. Uwe dochter is kloek. Ik hoop dat zij genezen zal.

— Ik smeek er u om, dokter, blijf twee dagen, drie dagen by ons...

— Ik betreur grootelijks dit niet te kunnen doen, madame ; te Médières heb ik zieken die insgelijks mijne zorgen eischen.

— Man indien de toestand van mijn dochterken verslecht...

— Kom mij dan opnieuw halen.

— En indien zij sterft...

Le Baly antwoordde niet.

Maria weende.

De dokter groette met eene onverschilligheid welke zijne ontroering slechts verborg. Voorzeker, hadde hij willen blijven om dit kind te redden, maar hij geloofde het verloren. Bovendien, zijn plicht riep hem bij andere moeders voor hem zoo belangwekkend als Maria. Hij kon niet aarzelen.

Hij vertrok. Jeroom vergezelde hem.

Wanneer zij alleen waren

— Zeg mij de waarheid, mijnheer le Bailly ? vraagde de jonge man.

De dokter maakte een smartelijk gebaar en toonde met den vinger den hemel aan.

Dan verbleekte Jeroom en boog zijn hoofd.

Te rekenen van dien dag waren de aanvallen schier aanhoudend.

De stem ging bijna volkomen weg en de spraak werd voor het zieke meisje onmogelijk.

De adembaling beurde nog slechts op stuiptrekkende wijze en met eene ongeloofelijke moeite.

Eene volledige verstikking bedreigde elk oogenblik het leven van het arm kind.

Haar aangezicht was bleek, hare oogen gebroken ; een koud zweet bedekte haar hoofd.

Reeds had zij de kracht niet meer zich in haar bed te kennen te bewegen ; de hoest was bijna onhoorbaar ; de pols, nauweluks voelbaar onder den vinger, was onregelmatig.

Bertha behield nochtans haar verstand, hare vlugheid van geest.

Op het oogenblik dat de verschrikkelijke ziekte haar scheen te willen verlaten, en haar eenige kalmte overliet, zocht haar teedere glimlach het betraand gelaat van Maria, het onrustig en nadenkend aangezicht van Jeroom, en zijn glimlach zegde hun wat zijne stem weigerde uit te spreken.

Maria was gansch buiten zich zelve. Bleek, de oogen rood, geen oogen de tranen, verliet zij het bed van het kind nit t

Wij lange en smartelijke nachten aan deze bedsponde doorgebracht !

Zij gevoelde al het verschrikkelijk lijden van haar kind ; elk harer gebaren, waarin de smart om zoo te zeggen een spoor van haren doorgang achterliet, trof haar tot in het diepste der ingewanden en schokte haar pijnlijk.

Stom, vol vreeselijke angst, bleef zij uren lang, het hoofd over het bed geboogen, dit heve schepselije bewonderen wiens leven in zoo'n groot gevaar was, dat God ongetwijfeld terug tot zich wilde roepen, en wiens eerste krachten worstelden tegen den dood en slechts zeer traag toegaven.

Snikken bleven in hare keel steken [illegible] zij een dier hevige aanvallen bijwoon[illegible]

Het was een verschrikkelijk drama [illegible] zij geen enkel tooneel uit het oog ver[illegible]

Zij wonderde schier tusschen bij, [illegible] antwoordende op haren man die poo[illegible] moed in te spreken en krachtdadig[illegible] zetten.

Wanneer hij haar dringend verz[illegible] weinig rust te nemen, niet zij het bloe[illegible] moeid hoofd op, bezag hem met verw[illegible] alsof zij niet had begrepen, en zweeg.

Haar leven sleert uit met dat van B[illegible]

En het kind verzwakte meer en me[illegible]

Soms bleef de borst van de kleine [illegible] lijk en het hart klopte geweldig.

Dan nam Maria haar dochterken in [illegible] men, legde haar hoofdje tegen haa[illegible] schommelde haar, alsof de warmte [illegible] moeder haar aanvallen zoen bedaren.

Zeer zwak, uitgeput, stiep Bertha, [illegible] wiegeld, als ongeduldig in, maar ook [illegible] blik werd zij wakker gescheud door o[illegible] telijke smarten.

Opeens ruste het kleine meisje, d[illegible] te rustenin, zich met geweld van de bo[illegible] moeder, sprong in de kamer en liep [illegible] weer, in eenen aanval van woede ve[illegible] door eene verschrikkelijke smart, tot [illegible] kind uitgeput neerviel, bijna verstik[illegible]

Dokter le Bailly was verscheidene [illegible] ruggekomen, hij bleef eenige oogenb[illegible] vertrok.

Le Bailly zelf verborg hun niet me[illegible] toestand van de jonge lijderes waarb[illegible]

Eens dat Bertha nog zwakker was [illegible] gewoonte, liep Jeroom naar Charleville [illegible]

Le Bailly oordeeldeed dat zijne to[illegible] digheid voortaan nutteloos was, kwam [illegible] niet meer bezoeken.

Vruchteloos had Jeroom aangedro[illegible] dokter luisterde niet. Voor hem w[illegible] veroordeeld. Hij von haar met leven v[illegible] nieken niet opofferen bij wie h[illegible] den werd en welke hij misschien re[illegible]

Werd vo[illegible]